

نصب قیم

مؤلفین:

عماد نمرودی

میرحسین خسرویگی

www.ketab.ir

انتشارات معید مهر

تهران - بهار ۱۴۰۳

MCEID

انتشارات معید مهر

سرشناسه	: نمرودی، عماد، ۱۳۶۶-
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: نصب قیم / مولفین عماد نمرودی، امیرحسین خسرویگی.
مشخصات نشر	: تهران: معید مهر، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۷۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۶۲۹-۳-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: قیمومت
	Mandates
	قیمومت-- ایران
	Mandates-- Iran
شناسه افزوده	: خسرویگی، امیرحسین، ۱۳۷۹-
رده بندی کنگره	: KMH۸۳۹
رده بندی دیویی	: ۵۵/۳۴۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۶۴۰۹۶۸

عنوان کتاب:	نصب قیم
مؤلفین:	عماد نمرودی، امیرحسین خسرویگی
ناظر ویراستار:	امیرحسین نوتاش
ناشر:	انتشارات معید مهر
ویراستار:	مهران غلامیان
طراحی جلد:	امید نسیمی زاده
نوبت چاپ:	چاپ اول- بهار ۱۴۰۳
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۹۱۶۲۹-۳-۴
قیمت:	۱/۳۰۰/۰۰۰ ریال
تلفن:	۰۲۱-۲۲۱۱۱۲۸۴
پایگاه اینترنتی:	www.Moeidgroup.com
	www.Moeidacademygroup.com
پست الکترونیکی:	Info@moeidacademygroup.com

فهرست مطالب

۱۳	پیشگفتار.....
۱۵	فصل اول: تبیین موضوع.....
۱۸	مبحث اول: موارد نصب قِیم.....
	مبحث دوم: اشخاصی که قانوناً مکلف به اعلام وضعیت محجور و تقاضای نصب قِیم
۲۴	هستند.....
۲۷	مبحث سوم: موانع قیمومت.....
۲۸	مبحث چهارم: اولویت در نصب قِیم.....
۳۱	فصل دوم: آیین دادرسی.....
۳۳	مبحث اول: نمونه درخواست نصب قِیم.....
	مبحث دوم: دادگاه صالح به رسیدگی به موضوع نصب قیم و مرجع اعتراض به رأی
۳۵	آن.....
۳۹	مبحث سوم: نحوه رسیدگی به موضوع نصب قیم.....
۳۹	(۱) انجام تحقیقات و تکمیل اطلاعات.....
۴۰	(۲) تعیین امین موقت.....
۴۰	(۳) نصب قِیم.....
۴۱	(۴) ابلاغ حکم قیمومت.....
۴۳	فصل سوم: نمونه آرا قضایی و نظریات مشورتی اداره حقوقی.....
۴۵	نمونه آرای قضایی.....
۵۵	نمونه نظریات مشورتی:.....
۶۳	پیوست‌ها.....
۶۵	پیوست ۱: مواد قانونی.....
۷۲	پیوست ۲: پرسش و پاسخ.....
۷۴	فهرست منابع:.....

سخن ناشر

سلام و درود به شما خواننده گرامی، بسیار مفتخر و خوشحالیم که کتابی از مجموعه کتب کاربردی انتشارات معید مهر را برای مطالعه انتخاب کردید. این اثر تنها قسمتی از مجموعه ۵۳ کتاب کاربردی مجموعه معید است، تمام تلاش ما این بوده که موضوعات بیشتر مطرح شده در سطح جامعه را از انبوه موضوعات متنوع و گوناگون استخراج کنیم و به هر کدام جداگانه و تحت عنوان خاص در قالب یک کتاب پردازیم تا علاوه بر ایادی دانشجویان و پژوهشگران حوزه حقوق جذاب باشد، بتواند برای مردم عادی جامعه و همه تخیلات حقوقی هم مفید واقع شود.

در تهیه و تنظیم این کتاب، در کنار دانش نظری و تئوری پژوهشگران مجموعه معید، از تجربه عملی گروه وکلای این مجموعه نیز بسیار استفاده شده است تا شما خواننده گرامی با رویه عملی موضوعات بهتر آشنا شوید، تمامی پرونده‌های مطروحه در مجموعه معید که روزانه از قلمرو قلمرو ترجمه‌ای رایج خود جلب می‌کند با دقت و وسواس زیاد بررسی شده و نکات قابل ذکر در این کتاب بیان شده است.

در خاتمه ضمن تشکر از حسن انتخاب شما، صمیمانه به انتقادات و پیشنهادات شما را

پذیراییم.

پیشگفتار

در اصطلاح حقوقی، حجر عبارت است از ممنوعیت شخص به حکم قانون، از اینکه بتواند امور خود را به طور مستقل و بدون دخالت دیگری اداره کند و شخصاً اعمال حقوقی انجام دهد (صفایی، ۱۳۹۹: ۲۰۵)؛ و محجور نیز در اصطلاح همین شخصی است که به حکم قانون توانایی انجام اعمال حقوقی را به طور مستقل ندارد. همان طور که در کتاب «حجر» اشاره کردیم، مقصود قانون مدنی و قانون امور حسبی از انواع محجورین، اشخاص صغیر، مجنون و سفیه (غیررشید) هستند و ما نیز تمرکزمان صرفاً بر روی همین دسته است.

محجورین به طرق مختلف توسط قانون مدنی و قانون امور حسبی مورد حمایت قرار گرفته‌اند. بخشی از این حمایت‌ها به صورت بطلان و یا عدم نفوذ اعمال حقوقی محجور است که در کتاب حجر به صورت مفصل و به تفکیک راجع به آن بحث کردیم. علاوه بر این، مصلحت محجورین ایجاب می‌کند که اشخاصی موظف به اداره امور آنان و مأمور به انجام دادن اعمال حقوقی به نمایندگی ایشان باشند. بدین منظور، قانون‌گذار نهادهایی برای حمایت از محجورین پیش‌بینی کرده است. این نهادها در حقوق ایران عبارت از ولایت قهری، وصایت و قیمومت هستند.

ولایت قهری مخصوص پدر و جد پدری است و در موارد زیادی سرپرستی محجورین با ولی قهری آن‌ها است. ماده ۱۱۸۰ قانون مدنی در این باره مقرر می‌دارد: «طفل صغیر تحت ولایت قهری پدر و جد پدری خود می‌باشد و همچنین است طفل غیررشید یا مجنون در صورتی که عدم رشد یا جنون او متصل به صغر باشد».

وصایت یک سمت و عنوان است که از ناحیه پدر یا جد پدری، برای سرپرستی کردن از فرزندشان بعد از فوت پدر یا جد پدری، به شخصی واگذار می‌شود. به چنین شخصی «وصی» می‌گویند. ماده ۱۱۸۸ قانون مدنی در این خصوص بیان می‌کند: «هریک

از پدر و جد پدری بعد از وفات دیگری می‌تولند برای اولاد خود که تحت ولایت او هستند، وصی معین کند تا بعد از فوت خود در نگاه‌داری و تربیت آن‌ها مواظبت کرده و اموال آن‌ها را اداره نماید». ماده ۱۱۸۹ نیز در ادامه این ماده بیان می‌کند: «هیچ‌یک از پدر و جد پدری نمی‌تواند با حیات دیگری، برای مولی‌علیه (محمجوری که تحت ولایت است) خود وصی معین کند».

قیمومت نیز یک عنوان و نهاد حقوقی است که در صورت فقدان ولی خاص (ولی قهری (پدر و جد پدری) یا وصی منصوب شده از طرف او) یا برخی موارد دیگر مانند عدم توانایی ولی خاص در انجام امور محجور و...، برای حمایت از محجورین مقرر شده است.

موضوع بحث این کتاب نهاد قیمومت و موارد نصب قِیم برای محجور است و بنابراین ما در این کتاب وارد جزئیات نهاد ولایت و وصایت نمی‌شویم. برای مطالعه تفصیلی راجع به نهاد ولایت باید به منابع درس حقوق مدنی ۵ و برای مطالعه راجع به نهاد وصایت باید به منابع درس حقوق مدنی ۱۰ رجوع نمایید.

ما مطالب این کتاب را در سه فصل شرح خواهیم داد. در فصل اول به بیان موضوع پرداخته و مفهوم قِیم و موارد نصب آن را شرح می‌دهیم. در فصل دوم وارد بحث آیین دادرسی، یعنی شیوه رسیدگی به این موضوع می‌شویم و نیز به دادخواست نصب قِیم، دادگاه صالح به رسیدگی به موضوع نصب قِیم و نیز نحوه رسیدگی دادگاه به این مسئله را شرح خواهیم داد. در فصل سوم نیز به جهت آشنایی مخاطبان با رویه عملی دادگاه‌ها و پروسه عملی که در رسیدگی دادگاه به این دعوا طی می‌شود، چند نمونه از آرای دادگاه‌ها را قید خواهیم کرد و نیز مهم‌ترین ابهامات و چالش‌هایی که در خصوص موضوع مطروحه وجود دارد و در خصوص آن‌ها نظریه مشورتی از اداره حقوقی قوه قضاییه صادر شده را ذکر خواهیم کرد.